

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/ सामान्य प्रशासन, तह: ९, पद: सह विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	(क) मामिला प्रस्तुतीकरण	पूर्णाङ्क :- २०
	(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०	३ घण्टा
				समस्या समाधानमुलक	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०	३ घण्टा
				समस्या समाधानमुलक	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०	

२. द्वितीय चरण :

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) मामिला प्रस्तुतीकरण	२०	व्यक्तिगत प्रस्तुतीकरण	३० मिनेट
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- प्रशासन/लेखा समूहका लागि प्रथमपत्रको पाठ्यक्रम एउटै हुनेछ । तर द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रमसेवा/समूह अनुसार फरक फरक हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन नभएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने **प्रश्नसंख्या र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ । परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका तर्कयुक्त/विश्लेषणात्मक र समस्या समाधानमुलक प्रश्नहरू पाठ्यक्रमका जुनसुकै इकाईबाट पनि सोध्न सकिनेछ ।
- मामिला प्रस्तुतीकरण (Presentation) परीक्षाको लागि उम्मेदवारलाई खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडसँग सम्बन्धित कुनै समसामयिक विषय/सवाल (Contemporary Issues) वा मामिला (Case) वा Topic उपलब्ध गराइनेछ । प्रत्येक उम्मेदवारले दिइएको Topic का विषयमा निर्दिष्ट समयभित्र व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation) गर्नु पर्नेछ । यसको मूल्याङ्कन विषयवस्तु (Content), प्रस्तुतिको सुगठन वा ढाँचा (Organization) र प्रस्तुतिको प्रभावकारिता (Delivery Effectiveness) आधारमा हुनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति :-२०७९

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/ सामान्य प्रशासन, तह: ९, पद: सह विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र:- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क) - ५० अङ्क
(प्रशासन/लेखा समूहका लागि)

१. शासकीय प्रबन्धका विविध पक्षहरु
 - १.१ शासकीय (Governance) प्रबन्ध को अवधारणा, विशेषता र सूचकहरु
 - १.२ नयां सार्वजनिक शासकीय प्रबन्ध (New public governance) र यसका विविध पक्षहरु
 - १.३ संविधानवाद, नेपालको वर्तमान संविधान र संवैधानिक विकास
 - १.४ संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तह शासन (Federal, provincial and local level governance) र अन्तर सम्बन्ध
 - १.५ राज्यशक्तिको बाण्डफाण्ड, शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलन तथा नेपालमा यसको अभ्यास
 - १.६ लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यता र नेपालमा यसको अवस्था
 - १.७ कार्यसञ्चालनमा सहकार्यका मोडलहरु
२. सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन (Public Sector Management)
 - २.१ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापनको नवीनतम प्रवृत्तिहरु
 - २.२ व्यवस्थापनका विविध पक्षहरु : उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, निर्णय प्रकृया, संगठनात्मक व्यवहार, समूहकार्य र समूह गतिशीलता, कार्य संस्कृति
 - २.३ विपद व्यवस्थापन (Disaster Management), परिवर्तन व्यवस्थापन (Change Management), संकट व्यवस्थापन (Crisis management), जोखिम व्यवस्थापन (Risk Management), सहभागितामुलक व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, स्रोत व्यवस्थापन, प्रविधि व्यवस्थापन
 - २.४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
 - २.५ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापनमा जवाफदेहिता, नैतिकता, व्यवसायिकता तथा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व
 - २.६ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापनमा अनुगमन र मूल्यांकन प्रणाली
३. विकास
 - ३.१ विकासको अवधारणा, यसका विविध पक्षहरु र नवीनतम उपागमहरु
 - ३.२ विकासका आयामहरु – मानव विकास, गरिबी निवारण, जलवायु परिवर्तन, लैंगिक सवाल, विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारिकरण, समावेशी विकास, आर्थिक कुटनीति, वैदेशिक सहायता, विविधता व्यवस्थापन
 - ३.३ दिगो विकास लक्ष्यहरु र नेपालको प्रयास
 - ३.४ नेपालमा योजनावद्ध विकास, उपलब्धी र चुनौतीहरु तथा चालु आवधिक योजनामा कृषि, उद्योग, व्यापार, वाणिज्य, वातावरण र सो संग अन्तरसम्बन्धित विषयहरु
 - ३.५ आयोजना/परियोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
 - ३.६ विपद संवेदनशील विकास र हरित विकासको अवधारणा

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/ सामान्य प्रशासन, तह: ९, पद: सह विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

४. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन

- ४.१ विश्व अर्थ व्यवस्था र नेपालको अर्थ व्यवस्था सम्बन्धी अवधारणा
- ४.२ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक आय, खर्च तथा ऋण)
- ४.३ नेपालका आर्थिक विकासका पक्षहरू (कृषि, उद्योग, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण)
- ४.४ वित्त नीति तथा मौद्रिक नीति, यी दुई बीचको अन्तर सम्बन्ध
- ४.५ सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी एवं सार्वजनिक कोषको उपयोगमा नैतिक पक्ष
- ४.६ नेपालमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन, मध्यमकालिन खर्च संरचना (MTEF)
- ४.७ नेपालको सार्वजनिक संस्थान तथा पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको लेखा (IFRS /NFRS) सम्बन्धी अवधारणा तथा लेखापरीक्षण
- ४.८ नेपालका सार्वजनिक संस्थान तथा पब्लिक कम्पनी लिमिटेडको वित्तीय स्रोत परिचालनको अवस्था र चुनौतीहरू

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाह व्यवस्थापन

- ५.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, आधारभूत मान्यताहरू (Values) विशेषता, सेवाको प्रारूप निर्माण, व्यवस्थापन र चुनौती
- ५.२ सरकार तथा सार्वजनिक संस्थानहरू तथा कम्पनीबाट प्रवाह गरिने सेवाहरू र सेवाको एजेन्सीफिकेशन तथा बजारीकरण
- ५.३ सेवाको मूल्यांकन, पृष्ठपोषण तथा गुनासो व्यवस्थापन
- ५.४ नागरिक शिक्षा, नागरिक कर्तव्य, सेवाप्रवाहमा नागरिक संलग्नता
- ५.५ सेवा प्रवाहमा विद्युतीय शासन (e- Governance) को प्रयोग

६. विविध

- ६.१ सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा
- ६.२ संगठित अपराध : विद्युतीय अपराध (Cyber crime), मिलेमतो (Cartelling), एकाधिकार (Monopoly), भ्रष्टाचार र मुद्रा निर्मलीकरण
- ६.३ विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तर्राष्ट्रिय वित्त संस्था, एशियाली विकास बैंक, दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन (SAARC) र BIMSTEC सम्बन्धी जानकारी
- ६.४ संयुक्त राष्ट्रसंघ (UNO), विश्व व्यापार संगठन (WTO), खाद्य तथा कृषि संगठन (FAO), विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/ सामान्य प्रशासन, तह: ९, पद: सह विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) - ५० अङ्क
(प्रशासन समूहको लागि)

1. **संगठन विकास र मानव संसाधन व्यवस्थापन**
 - 1.1 संगठन तथा व्यवस्थापन (ओ. एण्ड एम.) पद्धति, व्यवस्थापन परीक्षण
 - 1.2 व्यवसायिक रणनीतिक योजना (Business strategic plan)
 - 1.3 संगठनमा SWOT, PEST, Analysis
 - 1.4 कार्य सम्पादन मूल्यांकन, कार्य सम्पादन करार र कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली
 - 1.5 गुनासो सुनवाई (Grievance Handling) - Concept and Redressal Mechanism
 - 1.6 वार्ता र सम्झौता सीपहरू (Negotiation) - Concepts Skills & Strategies
 - 1.7 Trade Union and Collective Bargaining र श्रम सम्बन्ध
 - 1.8 संगठनात्मक कार्य संस्कृति, आचार संहिता, नैतिकता, सदाचार, अनुशासन
 - 1.9 नेतृत्व विकास, नेतृत्व परीक्षण र उत्तराधिकारी योजना
2. **आर्थिक मामिलाहरू**
 - 2.1 विश्व आर्थिक व्यवस्था, आर्थिक उदारीकरण र विश्वव्यापीकरण
 - 2.2 नेपालको आर्थिक विकासमा वैदेशिक सहायता र विकास सहयोग नीति
 - 2.3 नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारको वर्तमान अवस्था, प्रवृत्ति, चुनौती र सम्भावनाहरू
 - 2.4 अन्तर्राष्ट्रिय पारवहन र व्यापार सहजीकरण
 - 2.5 वैदेशिक रोजगारी, नेपालमा वैदेशिक लगानी र लगानी मैत्री वातावरण
 - 2.6 सम्पत्ति शुद्धिकरण र आपराधिक कार्यमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण
 - 2.7 आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र र समृद्धिका आयामहरू
3. **सार्वजनिक संस्थान र पब्लिक लिमिटेड कम्पनी**
 - 3.1 नेपालमा सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीहरूको आवश्यकता, उपलब्धी, संभावना, चुनौती तथा व्यवस्थापनका सवालहरू
 - 3.2 व्यवसायिक शासकीय पद्धतिको वर्तमान अवस्था
 - 3.3 नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको इतिहास, खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी स्थापनाको लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, स्रोत व्यवस्थापन, उपादेयता तथा वर्तमान अवस्था, संस्थागत सुधारका प्रयासहरू, संभावना र चुनौतीहरू
 - 3.4 सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीहरूको स्वायत्तता र व्यवसायिकता
 - 3.5 कम्पनीको व्यापार विविधीकरण, प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता, आन्तरिक तथा बाह्य व्यापारका संभावना र चुनौतीहरू

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/ सामान्य प्रशासन, तह: ९, पद: सह विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 3.6 नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको व्यवसायिक योजनाको आवश्यकता र प्रारूप
- 3.7 नेपालमा खाद्यान्न उत्पादनको वर्तमान अवस्था, माग आपूर्ति तथा बजारीकरणको व्यवस्था
- 3.8 खाद्य संकट, खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभुता, पौष्टिकता, Food habits सम्बन्धी अवधारणा, अवस्था तथा कम्पनीको भूमिका

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

4. उत्पादन, वितरण तथा बजार व्यवस्थापन (Production, Operations and Market Management)
 - 4.1 Theory of Marketing ,Types of marketing ,commodity,money and capital market, Market Analysis & strategy
 - 4.2 Fundamentals of operations management; Production control; Supply chain management; Quality management; Statistical process control
 - 4.3 Role and importance of materials management, value analysis, Inventory control, Waste management
 - 4.4 Business Environment; Internal & external
 - 4.5 Consumer Rights & Protection
 - 4.6 E-commerce ; concept, tools and applications
5. कम्पनी सम्बन्धी सैद्धान्तिक जानकारी
 - 5.1 कम्पनी स्थापनाको पृष्ठभूमि, संगठनात्मक संरचना सम्बन्धी जानकारी
 - 5.2 नेपालमा वस्तु तथा सेवाका गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड, संस्थागत व्यवस्था, गुणस्तर नियन्त्रण/प्रयोगशाला
 - 5.3 कम्पनीले संचालन गर्ने खरिद विक्री , भण्डारण, कुटानीपिसानी, ब्राण्डिङ, प्याकेजिङ, ढुवानी सम्बन्धी विषयहरू
 - 5.4 कम्पनीले प्रयोगमा ल्याएको बजारीकरण रणनीति एवं अनलाइन विजिनेस पोर्टल सम्बन्धी जानकारी
 - 5.5 चालु आवधिक योजना र चालु आ .ब. को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेटमा खाद्य व्यवस्था संग अन्तरसम्बन्धित विषयहरू
 - 5.6 कम्पनीको अचल सम्पत्ति व्यवस्थापनका उपयुक्त रणनीतिहरू
 - 5.7 कम्पनी र प्रदेश एवं स्थानीय तहबीच सहकार्यको संभावित क्षेत्रहरू र सहकार्यको मोडल
6. सेवा संग सम्बद्ध कानूनी व्यवस्थाहरू
 - 6.1 नेपाल सरकारको कृषि, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति सम्बन्धी नीति

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/ सामान्य प्रशासन, तह: ९, पद: सह विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.2 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र र नियमावली
- 6.3 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
- 6.4 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
- 6.5 खाद्य ऐन, २०२३ र खाद्य नियमावली, २०२७
- 6.6 संस्थान ऐन २०२१
- 6.7 कम्पनी ऐन, २०६३
- 6.8 उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०७५ र उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
- 6.9 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- 6.10 आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७
(बजेट निकासी र सरकारी रकम खर्च गर्ने तरिका, लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था)
- 6.11 सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- 6.12 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 6.13 मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ करारसम्बन्धी कानूनी व्यवस्था